

טיוטת חוק לתיקון פקודת העיריות (מועד החלטה בדבר הטלת ארנונה כללית)
(תיקון מס' ...), התשע"ד-2014 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לתיקון פקודת העיריות (מועד החלטה בדבר הטלת ארנונה כללית) (תיקון מס'...), התשע"ד-2014, המצורפת בזאת.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק ולהגישה מיד לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 276 (א) לפקודת העיריות, שהוחל גם על מועצות מקומיות ואזוריות קובע, כי החלטת מועצה בדבר הטלת ארנונה כללית תתקבל לא יאוחר מיום 1 בדצמבר שלפני שנת הכספים שלגביה מוטלת הארנונה.

סעיף 9(ב) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג – 1992 (להלן: "חוק ההסדרים") קובע כי סכום הארנונה הכללית שתטיל המועצה על כל נכס בתחומה יהיה הסכום שהגיע כדין בשנת הכספים הקודמת בתוספת שיעור העדכון הקבוע בחוק. סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע, כי רשות מקומית המטילה ארנונה בשונה מהאמור, צריכה לקבל את אישור שר הפנים ושר האוצר (להלן: "השרים"). המשמעות היא כי העלאת ארנונה, הפחתתה ושינויי סיווג ותת סיווג בארנונה שיש להם משמעות כספית טעונים אישור השרים.

תקנה 10(ב) לתקנות הסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות) התשס"ז – 2007 (להלן: "תקנות הארנונה") קובעת כי בקשה של רשות מקומית לאשר את השינויים בהטלת הארנונה עליהם החליטה תוגש עד ליום 28 לפברואר של שנת הכספים שבועדה מוטלת הארנונה (להלן: "בקשה לאישור חריג"). סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע שתוקפו של אישור השרים בראשית שנת הכספים בגינה הוא ניתן.

סעיף 133(א) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) התשי"ח 1958 מחיל את הוראות חוק ההסדרים גם על ארנונות ועד מקומי. סעיף 9(ב) לחוק ההסדרים קובע כי בוועד מקומי גם הטלה ראשונה של ארנונה טעונה אישור השרים.

בשנים האחרונות מוגשות למשרד הפנים מדי שנה בקשות רבות לאישור חריג של רשויות מקומיות וועדים מקומיים. כל בקשה עשויה לכלול שינוי אחד ועד עשרות של שינויים שיש לבחון ולהכריע בעניינם.

תהליך הבחינה והאישור של הבקשות לאישור חריג הינו ארוך ומורכב וכולל בדיקות כלכליות הנערכות בהתאם למדיניות השרים בנושא האישורים החריגים הנקבעת לשנת הכספים הרלבנטית ובחלק לא מבוטל מהמקרים גם בדיקות משפטיות שונות.

לאור האמור נוצר מצב לפיו בשל אילוצי לוח הזמנים ומורכבות הנושא, האישורים לחלק מן הבקשות ניתנים בשלהי שנת הכספים בגינה הן מבוקשות באופן שהשינוי המבוקש מוחל על הנישומים למפרע מתחילת השנה. אמנם, סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע כי הרשות המקומית תשלח לכל נישום הודעה על הכוונה להטיל ארנונה שונה מזו שהוטלה בשנה הקודמת, עוד בטרם פנייתה לשרים, על מנת שיוכל להיערך לכך, בפרט בכל הנוגע להעלאת ארנונה. על אף האמור, מצב בו מוטל בפועל על הנישום נטל נוסף בשל שינוי שאושר בצו הארנונה לקראת שלהי שנת הכספים אינו רצוי ומוצע לשנותו.

מטרת החוק המוצע להקדים את מועד הטלת ארנונה על ידי הרשות המקומית ל- 1.7 של שנת הכספים שלפני שנת הכספים בגינה מוטלת הארנונה על מנת שאישור השרים יינתן, לכל המאוחר, עד 15 בדצמבר של אותה שנה כך שכל נישום ידע כבר בתחילת השנה בה מוטלת הארנונה את גובה הארנונה הסופי שיוטל עליו.

חריג לכך, יהא במצב בו התקיימו בחירות לראש הרשות המקומית בין ה- 1.5 לבין ה- 31.12 שאז החלטת המועצה בדבר הטלת ארנונה תתקבל לא יאוחר משלושה חודשים ממועד תחילת הכהונה של ראש המועצה על מנת לאפשר למועצה הנכנסת את הזמן הנדרש לקבל החלטה והחלטת השרים תתקבל שישה חודשים ממועד החלטת המועצה.

יובהר כי בהמשך לתיקון פקודת העיריות יתוקנו בהתאמה, גם תקנות הארנונה המתייחסות למועד הגשת בקשות לאישור חריג.

לאור המועד בו אנו מצויים ועל מנת לאפשר לפעול בהתאם למוצע כבר לקראת שנת הכספים 2015, מוצע להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק לדון בטיטוט החוק האמורה ולאשר אותה על דעת הממשלה, ולהגישה מיד לכנסת. כן מוצע בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי

תקציב

לא רלבנטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד האוצר – מסכים להצעה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים יוזמי ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של משרד הפנים מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי: 09 אחר

מוגש על ידי שר הפנים

י"ט באדר א' התשע"ד
19 בפברואר 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור טיוטת חוק לתיקון פקודת העיריות (מועד החלטה בדבר הטלת ארנונה כללית) (תיקון מס'...), התשע"ד-2014.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מטרת החוק המוצע להקדים את מועד הטלת ארנונה על ידי הרשות המקומית ל-1.7 של שנת הכספים שלפני שנת הכספים בגינה מוטלת הארנונה על מנת שאישור השרים יינתן, לכל המאוחר, עד 15 בדצמבר של אותה שנה כך שכל נישום ידע כבר בתחילת השנה בה מוטלת הארנונה את גובה הארנונה הסופי שיוטל עליו.

חריג לכך, יהא במצב בו התקיימו בחירות לראש הרשות המקומית בין ה-1.5 לבין ה-31.12 שאז החלטת המועצה בדבר הטלת ארנונה תתקבל לא יאוחר משלושה חודשים ממועד תחילת הכהונה של ראש המועצה על מנת לאפשר למועצה הנכנסת את הזמן הנדרש לקבל החלטה והחלטת השרים תינתן עד שישה חודשים לאחר קבלת ההחלטה במועצה.

יובהר כי ההסדר האמור יחול גם על מועצות מקומיות ואזוריות.

לאור המועד בו אנו מצויים ועל מנת לאפשר לפעול בהתאם למוצע כבר לקראת שנת הכספים 2015, מוצע להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק לדון בטיטת החוק האמורה ולאשר אותה על דעת הממשלה, ולהגישה מיד לכנסת. כן מוצע בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

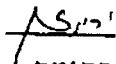
הממשלה מוסמכת להסמיך ועדת שרים לדון ולהכריע על דעת הממשלה וזאת בהתאם לסעיף 41 לתקנון עבודת הממשלה. לפיכך, אין קשיים משפטיים בקבלת ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי משרד האוצר – אין מניעה משפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור מכלול האמור לעיל ולאור היותנו מדברים בחקיקה אשר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט אזרחי) סמך ידו עליה מהבחינה המשפטית, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

חתימה

היועץ המשפטי
תפקיד

יהודה זמרת
שם

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מועד החלטה בדבר הטלת ארנונה כללית)(תיקון מס' ____) התשע"ד – 2014

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

סעיף 276 (א) לפקודת העיריות, שהוחל גם על מועצות מקומיות ואזוריות קובע, כי החלטת מועצה בדבר הטלת ארנונה כללית תתקבל לא יאוחר מיום 1 בדצמבר שלפני שנת הכספים שלגביה מוטלת הארנונה.

סעיף 9(ב) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג – 1992 (להלן: "חוק ההסדרים") קובע כי סכום הארנונה הכללית שתטיל המועצה על כל נכס בתחומה יהיה הסכום שהגיע כדין בשנת הכספים הקודמת בתוספת שיעור העדכון הקבוע בחוק. סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע, כי רשות מקומית המטילה ארנונה בשונה מהאמור, צריכה לקבל את אישור שר הפנים ושר האוצר (להלן: "השרים"). המשמעות היא כי העלאת ארנונה, הפחתתה ושינויי סיווג ותת סיווג בארנונה שיש להם משמעות כספית טעונים אישור השרים.

תקנה 10(ב) לתקנות הסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות) התשס"ז – 2007 (להלן: "תקנות הארנונה") קובעת כי בקשה של רשות מקומית לאשר את השינויים בהטלת הארנונה עליהם החליטה תוגש עד ליום 28 לפברואר של שנת הכספים שבעדה מוטלת הארנונה (להלן: "בקשה לאישור חריג"). סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע שתוקפו של אישור השרים בראשית שנת הכספים בגינה הוא ניתן. יצוין כי הפרשנות הנוהגת על ידי המדינה הינה כי אם לא ניתן אישור השרים עד ליום 31.12 של שנת הכספים בגינה התבקשה הבקשה, יראו אותה כבקשה שנדחתה. זאת בשים לב, בין היתר, לעובדה שהארנונה מוטלת מדי שנה מחדש ולמעשה צו הארנונה שבגינה התבקש האישור כבר הוחלף אותה עת בצו ארנונה חדש ולאור הצורך ליצור סופיות לשומת הארנונה.

סעיף 133(א) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) התשי"ח 1958 מחיל את הוראות חוק ההסדרים גם על ארנונת ועד מקומי. סעיף 9(ב) לחוק ההסדרים קובע כי בוועד מקומי גם הטלה ראשונה של ארנונה טעונה אישור השרים.

בשנים האחרונות מוגשות למשרד הפנים מדי שנה בקשות רבות לאישור חריג של רשויות מקומיות וועדים מקומיים. כל בקשה עשויה לכלול שינוי אחד ועד עשרות של שינויים שיש לבחון ולהכריע בעניינם.

תהליך הבחינה והאישור של הבקשות לאישור חריג הינו ארוך ומורכב וכולל בדיקות כלכליות הנערכות בהתאם למדיניות השרים בנושא האישורים החריגים הנקבעת לשנת הכספים הרלבנטית ובחלק לא מבוטל מהמקרים גם בדיקות משפטיות שונות.

לאור האמור נוצר מצב לפיו בשל אילוצי לוח הזמנים ומורכבות הנושא, האישורים לחלק מן הבקשות ניתנים בשלהי שנת הכספים בגינה הן מבוקשות באופן שהשינוי המבוקש מוחל על הנישומים למפרע מתחילת השנה. אמנם, סעיף 9(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע כי הרשות המקומית תשלח לכל נישום הודעה על הכוונה להטיל ארנונה שונה מזו שהוטלה בשנה הקודמת, עוד בטרם פנייתה לשרים, על מנת שיוכל להיערך לכך, בפרט בכל הנוגע להעלאת ארנונה. על אף האמור, מצב בו מוטל בפועל על הנישום נטל נוסף בשל שינוי שאושר בצו הארנונה לקראת שלהי שנת הכספים אינו רצוי ומוצע לשנותו.

מטרת החוק המוצע להקדים את מועד הטלת ארנונה על ידי הרשות המקומית על מנת שאישור השרים יינתן, לכל המאוחר, עד 15 בדצמבר של שנת הכספים שלפני שנת הכספים בגינה מוטלת הארנונה כך שכל נישום ידע כבר בתחילת השנה את גובה הארנונה הסופי שיוטל עליו.

יובהר כי בהמשך לתיקון פקודת העיריות יתוקנו בהתאמה, גם תקנות הארנונה המתייחסות למועד הגשת בקשות לאישור חריג.

ג. עיקרי החוק המוצע

סעיף 1 – מוצע לקבוע כי המועד האחרון לקבלת החלטה בדבר הטלת ארנונה לשנת כספים יהא ה- 1 ליולי של שנת הכספים שלפניה. הוראה זו חלה גם על מועצות מקומיות ואזוריות מכוח סעיף 34א לפקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש).

כמו כן לאור הקדמת לוחות הזמנים לקבלת החלטת המועצה בדבר הטלת ארנונה יש לתקן את סעיף 276(ב), העוסק בבחירות הנערכות בסמוך למועד ההחלטה בדבר הטלת ארנונה, כך שיתאימו ללוח הזמנים החדש. לפיכך מוצע שבמקרה שהתקיימו בחירות בין ה- 1 למאי ל- 31 בדצמבר יידחה המועד לקבלת החלטת המועצה בדבר הטלת ארנונה בשלושה חודשים על מנת לאפשר למועצה הנכנסת לקבל החלטה בדבר הטלת ארנונה. בנוסף, מוצע לקבוע כי ההצעה לצו הארנונה תפורסם לציבור עם מועד מסירת ההזמנות לחברי המועצה לדיון העוסק בהטלת הארנונה.

סעיף 2(א) – לאור הקדמת המועד לקבלת החלטת המועצה בדבר הטלת ארנונה מוצע

לשנות בהתאמה את נוסחת שיעור העדכון השנתי של הארנונה על דרך התאמת המדדים לפיהם תקבע נוסחת העדכון וזאת על מנת ששיעור העדכון יעמוד בפני המועצה טרם קבלת ההחלטה בדבר הטלת ארנונה.

סעיף 2(ב) - מוצע לתקן את חוק ההסדרים ולקבוע כי אישור השרים בבקשה לאישור חריג יכול שיינתן רק עד ליום 15 בדצמבר שלפני שנת הכספים בגינה מוטלת הארנונה.
כמו כן, מוצע לקבוע כי בכל הנוגע להחלטה בדבר הטלת ארנונה שהתקבלה שלא במועד הרגיל, אלא במועד הקבוע לפי הוראת סעיף 276(ב) לפקודת העיריות כנוסחו בחוק זה, אישור השרים יכול שיינתן עד תום שישה חודשים ממועד קבלת ההחלטה על ידי המועצה, כך שבמרבית המקרים, בשנה שלאחר הבחירות יידרשו השרים לדון ולהכריע הן בבקשות עבור שנת הכספים שלאחר הבחירות והן בבקשות של השנה שלאחריה.

סעיף 2(ג) - היות ועל פי הצעת החוק שיעור העדכון ייקבע על פי המדדים הידועים בחודש מאי, יש לקבוע הוראת שעה לפיה בשנת המעבר, שנת 2014, ייקבע שיעור העדכון לשנת 2015 על בסיס המדד הידוע באוקטובר 2013 לעומת המדד הידוע במאי 2014.

סעיף 3 - מוצע לקבוע כי תחילת החוק תהא לגבי ארנונה המוטלת לשנת 2015 ואילך.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

החוק מוצע מתקן את סעיף 276 לפקודת העיריות וסעיפים 7 ו-9 לחוק ההסדרים 1993.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

אין

ו. השפעת החוק על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

אין

ז. הערות משרדי הממשלה

ח. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט אזורחי) סמך ידו עליה מהבחינה המשפטית.

ט. להלן נוסח החוק המוצע

הצעת חוק מטעם הממשלה:

חוק לתיקון פקודת העיריות (מועד החלטה בדבר הטלת ארנונה כללית)(תיקון מס' ____)

התשע"ד - 2013

תיקון סעיף 276	1.	בסעיף 276 לפקודת העיריות:
	(א)	בס"ק (א) במקום "1 בדצמבר" יבוא "1 ביולי".
	(ב)	בס"ק (ב) במקום "באוקטובר" יבוא "במאי".
	(ג)	לאחר ס"ק (ג) יבוא:
	(ד)	עם מסירת ההזמנות לחברי המועצה לישיבה שידונו בה בהטלת ארנונה כללית, תפרסם העיריה את עיקרי ההצעה בדבר הטלה כאמור, בתחום העיריה ובאתר האינטרנט של העיריה והם יהיו פתוחים לעיון הציבור במשרדי העיריה. "
תיקון חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג	2.	בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג – 1992:
	(א)	בסעיף 7, בהגדרת "שיעור עדכון המדד" ובהגדרת "שיעור עדכון מדד השכר הציבורי", בכל מקום, במקום "20 באוקטובר" יבוא "20 במאי".
	(ב)	בסעיף 9(ב)(2), לאחר המילים "ובלבד שקבלה לכך אישור השרים" יבוא: "וזאת עד ליום 15 לדצמבר שלפני שנת הכספים שבשלה ניתן האישור ולגבי החלטה שהתקבלה כאמור בסעיף 276(ב) לפקודת העיריות עד תום שישה חודשים מיום קבלת ההחלטה כאמור".

	(ג)	<p>בשנת 2015 יקראו את ההגדרות "שיעור עדכון המדד" ו"שיעור עדכון מדד השכר הציבורי" כך:</p> <p>"שיעור עדכון המדד" – שיעור השינוי במדד שהיה ידוע ב-20 במאי של שנת הכספים הקודמת לעומת המדד שהיה ידוע ב-20 באוקטובר של שנת הכספים שלפניה;</p> <p>"שיעור עדכון מדד השכר הציבורי" – שיעור השינוי במדד השכר הציבורי שהיה ידוע ב-20 במאי של שנת הכספים הקודמת לעומת מדד השכר הציבורי שהיה ידוע ב-20 באוקטובר של שנת הכספים שלפניה;</p>
תחילה	3.	תחילתו של חוק זה, לגבי החלטה על הטלת ארנונה לשנת הכספים 2015.